

TERMENI DE REFERINȚĂ

pentru selectarea unei companii sociologice în vederea efectuării unui studiu privind accesul populației, în particular al unor grupuri de populație, la servicii esențiale de sănătate în contextual pandemiei COVID-19, în cadrul proiectului "Acces echitabil la servicii de sănătate a grupurilor vulnerabile și dezavantajate în contextul COVID-19", Contract de Grant G15086 din 01.12.2020

Informație de context

Importanța și actualitatea cercetării. Actualitatea cercetării accesului la servicii de sănătate a populației generale și a grupurilor de populație cu nevoi avansate de servicii medicale (persoane cu dizabilități, persoane în îngrijire paliativă, persoane cu diabet și persoane care trăiesc cu HIV) este argumentată de gradul înalt de inechitate a accesării serviciilor medicale de diferite grupuri de populație în Republica Moldova, care s-a accentuat și mai mult în perioada pandemică. Analiza datelor Biroului Național de Statistică, a documentelor de politici în domeniu denotă faptul că accesul la servicii de sănătate reprezintă una din cele mai acute probleme ale sistemului de sănătate din Republica Moldova. Cauzele sunt diverse: insuficiența cadrelor medicale, număr limitat de servicii medicale de bază (mai ales în zonele rurale), resurse financiare limitate ale populației pentru accesarea serviciilor medicale, cultura sanitară joasă în rândul populației etc. Persoanele cu dizabilități, vârstnicii, pacienții cu boli cronice (maladii oncologice, diabet), persoane cu risc sporit de infectare cu HIV și cei paliativi sunt printre grupurile disproporționat afectate de problemă.¹

Cercetările privind impactul COVID asupra populației au scos în evidență faptul că pandemia a influențat foarte mult calitatea vieții populației generale, diminuând considerabil accesul acestora la servicii educaționale, de sănătate, de infrastructură și a contribuit la stigmatizarea considerabilă a persoanelor infectate cu COVID la nivel de comunități etc. Astfel, conform cercetării efectuate de către Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice la finele lunii aprilie 2020, circa 47% din respondenți consideră pandemia COVID-19 cea mai mare provocare pentru țară și pentru familia sa din ultimii 15 ani, iar 1/3 au indicat că le este frică de persoanele care au fost infectate cu COVID, și chiar dacă ele s-au însănătoșit, preferă să stea la distanță.² Cercetarea efectuată de IMAS în aprilie 2020, de asemenea confirmă faptul că criza pandemică și starea de urgență ar putea avea un impact foarte negativ asupra veniturilor familiilor, conducând la sărăcirea multora dintre ele.³ Agravarea situației financiare a familiilor în contextul pandemic este menționată și de către Expert Grup în documentul de politici "COVID-19: Cum salvăm economia națională și pregătim terenul pentru o relansare post-criză".⁴ Rezultatele cercetării "Influența pandemiei COVID-19 asupra gospodăriei" realizată de Biroul Național de Statistică în cadrul Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice 2020, arată că 51% din populația Republicii Moldova a avut dificultăți în accesarea serviciilor medicale⁵.

¹ Strategia națională de sănătate publică pentru anii 2014-2020 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=18438&lang=ro

² Malcoci L., Mocanu V. Coeziunea socială a populației din Republica Moldova în perioada pandemiei covid-19. Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, N1 (182), 2020, pp 128-149

³ Percepții privind pandemia de coronavirus. [online] [citat 12 mai, 2020]. Disponibil: [http://imas.md/pic/archives/27/\[imas\]%20perceptii%20cu%20privire%20la%20epidemia%20de%20Coronavirus%20II.pdf](http://imas.md/pic/archives/27/[imas]%20perceptii%20cu%20privire%20la%20epidemia%20de%20Coronavirus%20II.pdf)

⁴ Lupusor, A., Pântea, D., Gaibu, S. COVID-19: Cum salvăm economia națională și pregătim terenul pentru o relansare post-criză, aprilie 2020, p.6. [online] . Disponibil: https://www.expert-grup.org/media/k2/attachments/COVID-19_Cum_salvăm_economia_națională_și_pregătim_terenul_pentru_o_relansare_post-criză_2.pdf

⁵ <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6773&parent=0>

Impactul negativ este resimțit mai ales de către categoriile vulnerabile de populație, printre care persoanele cu dizabilități și familiile acestora, persoanele cu boli cronice, persoanele în etate, în special din mediile rurale și cu venituri mici. Această constatare este susținută de cercetările realizate la inițiativa organizațiilor societății civile care lucrează cu și pentru grupurile menționate mai sus, și a organizațiilor internaționale. Astfel, studiul sociologic "Impactul COVID-19 asupra persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova" realizat de A.O. Keystone Moldova în perioada martie – aprilie 2020 arată că 68% dintre persoanele cu dizabilități au întâmpinat dificultăți în accesarea serviciilor medicale și de sănătate⁶. Principalele probleme enunțate în acest sens se referă la sistarea programărilor, personalul medical nepregătit să acorde asistență medicală persoanelor cu dizabilități, insuficiența produselor de protecție ș.a. "Raportul de monitorizare a măsurilor întreprinse de autoritățile publice în timpul pandemiei COVID-19 din perspectiva impactului asupra persoanelor vârstnice", realizat de HelpAge International și Platforma pentru Îmbătrânire Activă din Republica Moldova, arată că două treimi din respondenți chestionați de aceste organizații s-au plâns pe accesul limitat la tratament medical, nereușind să ajungă la medic în primele trei-patru luni de pandemie, deși mulți dintre ei au boli cronice și necesită o supraveghere medicală continuă⁷.

PNUD Moldova a realizat un mini studiu privind impactul pandemiei COVID asupra grupurilor vulnerabile⁸, care a inclus următoarele grupuri țintă: populația săracă, femeile vulnerabile, copiii și tinerii, populația în vârstă, emigranții întorși în țară și antreprenorii mici. În rezultatul cercetării, care s-a bazat în special pe interviuri (câte 50 de interviuri realizate pentru fiecare grup) și pe date statistice s-a constatat că aceste grupuri au acces mai limitat inclusiv la servicii de sănătate pe timp de pandemie. Totodată au fost elaborate recomandări în vederea dezvoltării politicilor în conformitate cu condițiile pandemice noi pentru a reduce impactul negativ al pandemiei asupra grupurilor vizate.

Studiul privind accesul populației la servicii de sănătate în contextul pandemiei COVID-19, spre deosebire de cercetările realizate până în prezent, va fi unul comparativ, cu triangularea datelor, focalizat pe accesul la servicii de sănătate a persoanelor cu dizabilități, persoanelor HIV pozitive, persoanelor în îngrijire paliativă, persoanelor cu diabet comparativ cu populația generală. Studiul de asemenea va oferi date cu privire la nivelul de informare și sursele de informare a populației cu privire la serviciile medicale oferite grupurilor de persoane incluse în cercetare. Rezultatele studiului urmează să fie utilizate pentru acțiuni care să contribuie asigurarea dreptului la sănătate a reprezentanților grupurilor incluse în studiu.

I. Obiectivele consultanței

Obiectivul de bază al consultanței constă în organizarea și efectuarea unui studiu sociologic în teren cu privire la accesul la servicii de sănătate esențiale, inclusiv servicii legate de COVID, a persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu diabet, persoanelor cu risc sporit de infectare cu HIV, persoanelor în servicii de îngrijire paliativă comparativ cu populația generală din Republica Moldova.

Studiul sociologic va include:

- Chestionarea populației generale pe un eșantion non-probabilist aleatoriu la nivel național de 1200 de persoane adulte (18+)
- Chestionarea a 200 de persoane cu dizabilități adulte (18+)
- Chestionarea a 200 de persoane cu diabet (18+)
- Chestionarea a 200 de persoane în îngrijire paliativă și membrii familiilor lor (18+)

⁶Malcoci L., Munteanu P., Cojocaru N. Impactul pandemiei COVID-19 asupra persoanelor cu dizabilități // <http://www.keystonemoldova.md/assets/documents/ro/publications/STUDIUL%20IMPACTUL%20PANDEMIEI%20PERSOANE%20CU%20DIZABILITATI.pdf>

⁷ Raportul de monitorizare a măsurilor întreprinse de autoritățile publice în timpul pandemiei din perspectiva impactului asupra persoanelor vârstnice. // <https://realitatealive.md/live-lansarea-raportului-de-monitorizare-a-masurilor-intreprinse-de-autorita-ile-publice-in-timpul-pandemiei-de-covid-19-din-perspectiva-impactului-asupra-persoanelor-varstnice---115112.html>

⁸ Social and Economic Impact Assessment of the COVID-19 pandemic on vulnerable groups and economic sectors in the Republic of Moldova, 2020 // https://www.md.undp.org/content/dam/moldova/docs/SEIA/Report_SEIA-UNDP%20eng.pdf

- Interviewarea a 20 de persoane - reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, prestatorii de servicii de sănătate.

Instrumentele de cercetare vor fi elaborate de Keystone Moldova și vor fi puse la dispoziția companiei de cercetare.

II. Responsabilitățile companiei sociologice

Responsabilitățile companiei sociologice vor consta în efectuarea cercetării cantitative și calitative în teren, în baza metodologiei și chestionarului elaborat de către consultanții Keystone Moldova, introducerea și analiza statistică a datelor colectate și prezentarea rapoartelor în cifre și diagrame. .

Cercetarea în teren va include trei etape de bază:

- etapa de pregătire
- etapa de colectare a datelor
- etapa de procesare și analiză a datelor.

La etapa de pregătire a studiului, compania sociologică va îndeplini următoarele sarcini:

- Elaborarea/construirea eșantionului.
- Traducerea chestionarelor în limba rusă
- Formatarea și pregătirea chestionarelor pentru tipar.
- Pilotarea chestionarelor în teren în comunități de limbă română și rusă, urbane și rurale. Astfel, în total vor fi administrate/pilotate 20 de chestionare, inclusiv 10 – în rural și 10 – în urban. 15 – în limba română și 5 în limba rusă.
- Elaborarea raportului în baza pilotului efectuat.
- Ajustarea chestionarelor în rezultatul pilotării de comun acord cu consultanții Keystone Moldova, care au elaborat chestionarul.
- Tipărirea chestionarelor (în total 1900 (100- va constitui rezerva pentru cazurile de rebut)). Chestionarele vor fi tipărite în ambele limbi - română și rusă, reieșind din cotele respective ale populațiilor vorbitoare de aceste limbi pe țară. Dacă cercetarea va fi efectuată prin metoda KAPI, sau o parte din cercetare prin metoda CATI, atunci nu va fi nevoie de tipărirea chestionarelor, lucru care va fi luat în considerație de compania sociologică la elaborarea bugetului cercetării.
- Elaborarea instrucțiunilor pentru operatori și multiplicarea lor.
- Instruirea operatorilor.

La etapa de colectare a datelor, compania sociologică va efectua următoarele sarcini:

- Chestionarea respondenților (populația generală - 1200 de respondenți, grupurile vulnerabile menționate mai sus - 600 respondenți).
- Asigurarea controlului calității datelor colectate
- În cazul colectării datelor prin metoda interviului aprofundat, cele 20 de interviuri vor fi înregistrate.

La etapa de procesare și analiză a datelor, compania sociologică va efectua următoarele sarcini:

- Prelucrarea întrebărilor deschise și închiderea lor de comun acord cu consultanții care au elaborat metodologia.
- Introducerea datelor colectate în computer și procesarea lor în baza Programului soft SPSS.
- Analiza statistică a datelor în funcție de variabilele indicate de consultanți.
- Elaborarea raportului statistic, care va include analiza frecvențelor, elaborarea indicatorilor indexurilor și corelațiilor în funcție de variabilele elaborate de consultanții Keystone Moldova. Raportul statistic va include de asemenea descrierea procesului de cercetare, a modalității de elaborare a eșantionului, rezultatele pilotării, problemele cu care s-a confruntat compania pe parcursul cercetării și modalitățile de depășire a lor.
- În cazul celor 20 de interviuri aprofundate, compania va face transcrierea lor în baza înregistrării.

III. Rezultatele așteptate

1. Raportul despre rezultatele efectuării etapei pilot cu propuneri pentru îmbunătățirea chestionarelor.

2. Baza de date inițială în SPSS .
3. Rezultatele cercetării pe grupuri de cercetare prezentate în funcție de cerințele metodologice față de analiza statistică a datelor (frecvențe, variabile, index).
4. Raport statistic final prezentat în tabele în EXCEL și Word.
5. 20 de interviuri transcrise în conformitate cu înregistrările

IV. Calificarea și experiența necesară pentru executarea contractului

- Cel puțin 3 ani de experiență în organizarea cercetărilor sociologice la nivel național și regional.
- Experiență anterioară în efectuarea cercetărilor în domeniul social.
- Experiență anterioară de analiză statistică a datelor colectate și de elaborare a rapoartelor.
- Experți de calificare înaltă cu experiență vastă în organizarea cercetărilor sociologice (CV-urile vor fi incluse ca parte componentă a ofertei).
- Rețea națională dezvoltată de operatori calificați.
- Abilități demonstrate sau aptitudini de a gestiona un contract, inclusiv sistem contabil adecvat, abilități de a opera în limitele unui buget și de a asigura performanțe de calitate.
- Abilități de comunicare și interpersonale necesare pentru a colabora cu reprezentanții administrației publice locale, prestatorii de servicii și persoane din grupuri vulnerabile.

Perioada de realizare a cercetării – 10 săptămâni din momentul semnării contractului

V. Condiții de contractare

Asociația Keystone Moldova va semna un contract de prestări servicii cu persoana juridică pentru Realizarea cercetării. Achitarea serviciilor va fi efectuată în conformitate cu contractul de prestări servicii.

Plata pentru serviciile prestate va fi efectuată în trei tranșe:

1. 20% din plata vor fi efectuate imediat după semnarea contractului.
2. 30% din plată vor fi efectuate după prezentarea raportului de pilotare;
3. 50% din plată vor fi efectuate după prezentarea Bazei de date în SPSS și a Raportului statistic.

VI. Modul și termenul de prezentarea a dosarului

Dosarul va fi întocmit strict în conformitate cu Termenii de referință și Instrucțiunile pentru participant (vezi Anexa 2) și va cuprinde: 1. Oferta tehnică (vezi Anexa 3) și 2. Oferta financiară (vezi Anexa 4).

Oferta tehnică va include:

1. Descrierea generală a organizației
2. Cercetările efectuate de companie în ultimii 5 ani de organizație la nivel național sau regional cu descrierea scurtă a obiectivelor lor și indicarea costului
3. Date despre rețeaua de operatori
4. Verificarea internă a calității datelor
5. Descrierea metodelor de procesare a datelor
6. Schema de eșantionare
7. Programul detaliat al cercetării și activităților, inclusiv perioada de instruire a operatorilor
8. Durata cercetării
9. CV-urile experților calificați care vor fi implicați în pregătirea, colectarea, monitorizarea procesului de cercetare și analiza datelor colectate.
10. 3 nume de referință cu adresele, telefoanele și poștele electronice incluse.

Oferta financiară va include:

Bugetul cercetării cantitative în dolari SUA, cu toate taxele incluse. Bugetul va fi repartizat pe activități în conformitate cu planul de activități. Cheltuielile de deplasare ale reprezentanților companiei sociologice vor fi incluse în oferta financiară.

ATENȚIE: Oferta tehnică și oferta financiară vor fi transmise în două e-mail-uri diferite la următoarele adrese:

- Oferta tehnică la adresa: nciocan@khs.org
- Oferta financiară la adresa: dpogor@khs.org

În câmpul subiect va fi indicat următorul text:

- **Pentru oferta tehnică: Cercetare Acces Servicii ofertă tehnică denumire companie.**
- **Pentru oferta financiară: Cercetare Acces Servicii ofertă financiară denumire companie**

Detalii privind modalitatea de înaintare a ofertelor pot fi găsite la Instrucțiunile pentru ofertanți (Anexa 2).

Termenul limită de prezentare a dosarului : 12 februarie 2021, orele 18.00

După depunerea dosarului de aplicare, Vă rugăm să vă asigurați că acesta a fost recepționat de către Keystone Moldova prin recepționarea unui e-mail de confirmare. În lipsa confirmării, Keystone Moldova nu poartă răspundere pentru dosarele care nu au fost recepționate.

Pentru informații suplimentare apălați: 068444438 sau e-mail: nciocan@khs.org.